

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
TEISĖS IR TEISĖTVARKOS KOMITETAS**

**PAGRINDINIO KOMITETO
I Š V A D A**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 48, 60, 145, 147, 157, 212, 213, 214, 215, 226, 249, 251, 252, 256, 267, 270, 272,
274, 280 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI KODEKSO PAPILDYMO 147¹, 199¹, 199², 267¹, 270¹ IR 308¹
STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO (XP-418)**

2005 m. birželio 15 d. Nr.

Vilnius

1. Komiteto posėdyje dalyvavo: komiteto pirmininkas Julius Sabatauskas, komiteto nariai: Petras Baguška, Česlovas Juršėnas, Jonas Pinskus, Aldona Staponkienė, Albertas Sereika, Nijolė Steiblienė, Vidmantas Žiemelis, Raimondas Šukys, komiteto patarėjai: Andrius Kabišaitis, Julius Dirma, Dalia Latvelienė; komiteto padėjėjos Aidena Jankauskaitė, Birutė Kovalenkienė.

Kviestieji asmenys: Teisingumo viceministras Gintaras Švedas.

2. Ekspertų, konsultantų, specialistų išvados:

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas	Pasiūlymo turinys	Komiteto nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
1.	Seimo kanceliarijos Teisės departamento 2005-04-20 išvada:	Alternatyvių projektų Teisės departamente negauta. Vertinant projekto atitiktį Konstitucijai, įstatymams ir juridinės technikos taisyklėms, teikiame šias pastabas: 1. Nėra aišku, kuo motyvuojama būtinybė griežtinti Baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 147 straipsnio 1 dalies ir 157 straipsnio 1 dalies sankcijas. Projekto aiškinamajame rašte reikalingumas griežtinti sankcijas nėra argumentuojamas.	Nepritarti	Keletas motyvų, suponavusių minėtų BK straipsnių sankcijų griežtinimą: 1. Keičiasi pati nusikaltimo sudėtis , kuri apima daugiau pavojingų

			šios veikos požymių. Juos nustačius kaltininko veikoje galima konstatuoti, kad padaryta itin pavojinga veika, reikalaujanti griežtesnės atsakomybės. 2. Teisės instituto 2002-2005 metais vykdyto prekybos žmonėmis baudžiamųjų bylų tyrimo rezultatai parodė, kad reikalinga griežtinti baudžiamąją atsakomybę už prekybą žmonėmis. Iš tyrimo išvadų: „Galiojantys baudžiamieji įstatymai priskiria prekybą žmonėmis prie sunkių nusikaltimų kategorijos. Maksimali sankcija už šią veiką yra 8 metai laisvės atėmimo ir tai atitinka šalies tarptautinius įsipareigojimus vykdyti griežtą baudžiamąją politiką šioje srityje. Tačiau teismų nuosprendžių analizė rodo, jog paprastai prekeiviams žmonėmis teismai skiria 2-3 metų trukmės realią laisvės atėmimo bausmę.
--	--	--	--

				Kai kuriose bylose ši bausmė net siekia 6 metus, o kai kuriose bylose, atvirkščiai, teismai, taikydami įstatymo numatytas lengvatas paskyrė su laisvės atėmimu nesusijusias bausmes – areštą, baudą. Nors sankcija numato tik laisvės atėmimą, tokių švelnų prekeivių žmonėmis nubaudimą nulėmė tai, kad jie buvo nuteisti ne už baigtą nusikaltimą, bet už pasikėsinimą. Tiesiog tais atvejais, kai policijos pareigūnai atskleidžia prekybą žmonėmis taikydami nusikalstamos veiklos modelį, t.y. įtraukdami nusikaltėlius į tariamą sandorį, teismai prekeivių veikas kvalifikuoja kaip pasikėsinimą prekiauti žmonėmis. Tai šiek tiek švelnina teisiųjų teisinę padėtį ir kai kuriais atvejais gali būti pagrindu paskirti švelnesnę nei sankcijoje numatytą
--	--	--	--	---

				bausmę, kas ir buvo padaryta. Išreikštinios abejonės, ar pagal galiojantį BK pakankamai užtikrinama nepilnamečių apsauga nuo prekybos žmonėmis. Iki 2003 m. gegužės 1 d. galiojusio senojo BK 131³ str. 2 dalyje buvo numatyta kvalifikuota sudėtis, kai prekyba žmonėmis padaroma nepilnamečio atžvilgiu. Šios dalies sankcija buvo didesnė negu paprastosios sudėties, tuo išreiškiant valstybės poziciją, jog nepilnamečių interesai dėl šių asmenų nepakankamos fizinės, psichinės, socialinės brandos reikalauja didesnės apsaugos. Galiojančiame BK netgi mažamečio vaiko pirkimas arba pardavimas baudžiamas laisvės atėmimu iki 8 metų (BK 157 str. 1 d.). Prekyba nepilnamečiais (nuo 14 iki 17 metų amžiaus) net nėra laikoma atsakomybę sunkinančia aplinkybe.“
--	--	--	--	---

		2. Projekto 7 straipsniu siūloma BK papildyti straipsniu, kuriame būtų numatyta atsakomybė už muitinės apgaulę. Siūlymas papildyti BK yra abejotinas, kadangi jis nėra pagrįstas sistetine BK Specialiosios dalies normų, taip pat šių normų ir Administracinių teisės pažeidimų kodekso normų tarpusavio analize ir teismų praktikoje suformuota kontrabandos sudėties požymių samprata. Pirma, lyginant BK 199 straipsnio 1 dalies normą, kurioje numatyta baudžiamoji atsakomybė tam, kas, gabendamas per Lietuvos Respublikos valstybės sieną privalomus pateikti muitinei daiktus, kurių vertė viršija 250 MGL sumą, nepateikė jų muitinės kontrolei ar kitaip šios kontrolės išvengė, ir siūlomo BK 199¹ straipsnio normą, numatančią baudžiamąją atsakomybę tam, kas iš Europos Sąjungos valstybės narės į Lietuvos Respubliką įvežė privalomus pateikti muitinei daiktus, kurių vertė viršija 250 MGL dydžio sumą, ir jų nepateikė Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės muitinės kontrolei ar kitaip šios kontrolės išvengė, galima daryti išvadą, kad muitinės apgaulės sudėtimi siūloma reglamentuoti baudžiamąją atsakomybę už vieną iš BK 199 straipsnio 1 dalies dispozicijoje apibrėžtų kontrabandos objektyviuosius požymius atitinkančių veikų. Prielaidą daryti tokią išvadą skatina tai, kad 2003 m. gruodžio 29 d. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų senato nutarimo Nr. 43 “Dėl teismų praktikos kontrabandos bylose” (1997 m. sausio 16 d. Lietuvos Aukščiausiojo	Nepritarti	3. Panašius siūlymus – griežtinti bausmes už prekybą žmonėmis- yra pareiškę ir Seimo nariai bei žmogaus teisių gynimo organizacijos. Pastabos autoriai nevisai tiksliai interpretuoja BK 199 str. numatytą nusikaltimo sudėtį. Šia sudėtimi užtikrinamas Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo ir Bendrijos muitinės kodekso nuostatos. Reikalingumas papildyti LR BK nauju 199(1) straipsniu “Muitinės apgaulė”, numatančiu baudžiamąją atsakomybę už į Lietuvą iš kitų ES valstybių įvežamų prekių, neturinčių bendrijos prekių statuso susijęs su Lietuvos naryste ES. Lietuvos Respublikai tapus ES valstybe nare, sienos su kitomis ES valstybėmis narėmis tapo vidinėmis sienomis. Pagal Europos Bendrijų steigiamąją sutartį ES valstybės narių
--	--	--	------------	--

	Teismo senato nutarimo Nr. 1 su pakeitimais ir papildymais, padarytais 1998 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. 2, naujoji redakcija) 2 punkte kontrabanda apibrėžiama kaip privalomų pateikti muitinei daiktų gabenimas nepateikiant jų muitinės kontrolei ar kitaip šios kontrolės išvengiant arba neturint leidimo gabenti jų tiek iš Lietuvos Respublikos teritorijos, tiek į jos teritoriją, t. y. įvežimas į Lietuvos Respubliką laikytinas viena iš gabenimo, kuris suprantamas kaip transportavimas į Lietuvos Respubliką per valstybės sieną, per muitinę arba ją apeinant, formų (nutarimo 2.1 punktas), todėl BK 199 straipsnio 1 dalyje vartojama gabenimo sąvoka laikytina visiškai apimančia BK 199¹ straipsnyje vartojamą įvežimo sąvoką. Antra, atkreiptinas dėmesys, kad projekto aiškinamajame rašte BK papildymas nauju 199¹ straipsniu grindžiamas tuo, kad Lietuvos Respublika įsiliejo į Europos Sąjungos bendrąją rinką, tačiau nepagrindžiama, kodėl tie atvejai, kai privalomi pateikti muitinei daiktai įvežami į Lietuvos Respublikos teritoriją iš Europos Sąjungos valstybių narių ir nepateikiami muitinės kontrolei, neatitinka kontrabandos sudėties požymių, taip pat nepagrindžiama, kuo BK 199¹ straipsnio normos turinys ir juo grįstinas nepateikimo muitinės kontrolei ar kitokio šios kontrolės išvengimo pradžios momentas skiriasi nuo BK 199 straipsnio 1 dalies normos turinio ir juo grįstino nepateikimo muitinės kontrolei ar kitokio šios kontrolės išvengimo pradžios momento. Lyginant BK 199 str. ir BK 199¹ straipsnių dispozicijas, galima pastebėti, kad kontrabandos baigtumas siejamas su privalomų pateikti muitinei daiktų nepateikimo muitinės kontrolei ar šios kontrolės išvengimu kitaip, o muitinės apgaulės baigtumas siejamas su privalomų pateikti muitinei daiktų nepateikimu Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės muitinės kontrolei ar šios kontrolės išvengimu kitaip. 2) kai privalomi pateikti muitinei daiktai gabenami į Lietuvos Respublikos teritoriją Atsižvelgiant į tai, kad minėto Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų senato nutarimo 2.2 ir 2.3 punktuose nurodoma, jog daiktų nepateikimas muitinės kontrolei yra tada, kai kontrabandos dalykas gabenamas ne per muitinę arba per muitinę, tačiau jo nedeklaruojant, nerodant muitinio tikrinimo metu (pavyzdžiui, daiktų paslėpimas iš anksto tam paruoštose slėptuvėse ir panašiai), o kitokiu muitinės kontrolės išvengimu laikomas	teritorijos tapo viena muitų teritorija, o jų sienos vieninga muitų siena. Atsižvelgiant į tai, prie vidinių ES valstybių narių sienų nevykdoma tiesioginė prekių, neturinčių bendrijos prekių statuso, muitinės kontrolė ir tuo pačiu nėra pareigos asmenims pateikti prekes muitinei prie sienos. Tuo tarpu LR BK 199 straipsnio „Kontrabanda“ dispozicija numato prekių pateikimo muitinei prie sienos momentą. Tokiu būdu asmuo, įveždamas į Lietuvą iš kitos ES valstybės narės prekes, neturinčias bendrijos prekių statuso, ir neturėdamas pareigos prie sienos jų pateikti muitinei, neatlieka dalies būtinų kontrabandos nusikaltimui veiksmų. Siūlomo kodekso naujojo 199(1) straipsnio „Muitinės apgaulė“ dispozicija nesiejama su
--	---	---

	neteisingų duomenų apie gabenamus daiktus pateikimas, suklastotos muitinės deklaracijos pateikimas, taip pat kitų suklastotų dokumentų, reikalingų muitinės procedūrai atlikti, pateikimas, kuris apima ir daiktų deklaravimą žodžiu arba veiksmu, taip pat naudojantis automatinio duomenų apdorojimo techninėmis priemonėmis atvejus, galima teigti, kad privalomų pateikti muitinei daiktų nepateikimas ar kitoks šios kontrolės išvengimas reiškia daiktų nepateikimą bet kokios valstybės muitinės kontrolei ar bet kokios valstybės muitinės kontrolės išvengimą, todėl ir šiuo aspektu muitinės apgaulės sudėtis laikytina iš esmės nesiskiriančia nuo kontrabandos sudėties. Trečia, minėto Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų senato nutarimo 5 punkte nurodoma, kad kontrabandos nusikaltimo sudėtis yra formali, todėl nusikaltimas laikomas baigtu nuo privalomų pateikti muitinei daiktų nepateikimo muitinės kontrolei ar jos išvengimo momento, o 5.1 – 5.3 punktuose detalizuojama, kada nusikaltimas laikomas baigtu, atsižvelgiant į privalomų pateikti muitinei daiktų gabenimo vietą ir kryptį: 1) kai privalomi pateikti muitinei daiktai gabenami ne per muitinių postus, nusikaltimas yra baigtas nuo tų daiktų pateikimo į Lietuvos Respublikos valstybės pasienio juostos ribas momento; per muitines, nusikaltimas yra baigtas nuo jų įvežimo į Lietuvos Respublikos teritoriją ir nepateikimo muitinės kontrolei ar kitokio jos išvengimo momento; 3) kai privalomi pateikti muitinei daiktai gabenami iš Lietuvos Respublikos teritorijos per muitines, nusikaltimas yra baigtas nuo nepateikimo jų muitinės kontrolei ar kitokio jos išvengimo momento. BK 199¹ straipsnio formuluotė sudaro prielaidą ją aiškinti taip, kad pagal šią normą būtų baudžiamas ir tas, kas, nepateikęs privalomų pateikti muitinei daiktų Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės muitinės kontrolei ar šios kontrolės išvengęs, šiuos daiktus įvežė į Lietuvos Respubliką, ir tas, kas, įvežęs privalomus pateikti muitinei daiktus į Lietuvos Respubliką, nepateikė jų Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės muitinės kontrolei ar šios kontrolės išvengė kitaip. Tai, kad, Lietuvos Respublikai tapus Europos Sąjungos nare, asmenims neliko galimybės pateikti daiktus muitiniam tikrinimui Lietuvos Respublikos	pareiga pateikti prekes prie sienos momentu, o su bendra pareiga prekes pateikti muitinei bet kurioje Lietuvos vietoje. Tokia pareiga asmenims numatyta Tarybos reglamentu 2913/92 nustatytame Bendrijos muitinės kodekse. Taigi, BK 199 str. (Kontrabanda) reikalingas su išorinės sienos valstybėmis, o BK 199(1) str. (Muitinės apgaulė) - su ES valstybėmis narėmis. Jeigu detaliau kalbėti apie Bendrijos muitinės kodekso nuostatas, reikia pažymėti, kad Bendrijos muitinės kodeksas numato išimtis iš pareigos prekes nedelsiant pateikti muitinės kontrolei, jeigu į Bendrijos muitų teritoriją įvežamoms prekėms jau įforminta tranzito procedūra. Asmuo, atsakingas už prekių gabenimą taikant tranzito procedūrą, atsako už visų prekių pristatymą per nustatytą terminą į
--	--	--

		pasienyje su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis – Lenkijos Respublika ir Latvijos Respublika, nepaneigia nei asmenų, įvežančių į Lietuvos Respubliką privalomus pateikti muitinei daiktus, pareigos pateikti prekes ar kitus privalomus pateikti muitinei daiktus Lietuvos Respublikos teritorijoje esantiems muitinės postams, nei Lietuvos Respublikos teisės organizuoti privalomą pateikti muitinei daiktų, įvežamų į Lietuvos Respubliką, tikrinimą Lietuvos Respublikos pasienyje su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis. Atsižvelgiant į tai, galima daryti išvadą, kad muitinės apgaulės ir kontrabandos baigtumo momentas visiškai sutampa.		paskirties muitinės įstaigą ir už deramą priežiūrą, kad nebūtų pažeistos muitinės panaudotos prekių identifikavimo priemonės (Bendrijos muitinės kodekso 96 str.). Pristačius ne Bendrijos prekes, kurios buvo gabenamos taikant tranzito procedūrą, į jų paskirties vietą Bendrijos muitų teritorijoje ir pateikus muitinei laikantis tranzito tvarką reglamentuojančių taisyklių, jos privalo būti pateikiamos paskirties vietos muitinei laikantis nustatytos tvarkos. Šiuo atveju prekes gabenantis asmuo neturi pareigos pateikti prekes vietos muitinei, o pareigą laikantis nustatyto termino, maršruto ir kitų taisyklių visas prekes pristatyti paskirties vietos muitinės įstaigai, kuri paprastai nėra ties tos valstybės siena. Taigi, formaliai tokia veika nevisiškai atitinka BK 199 str. 1 d. numatyto
--	--	---	--	--

			nusikaltimo sudėtį, nes asmuo neturi pareigos prekes pateikti muitinei gabenimo per valstybės sieną metu, o tik pareigą jas pateikti muitinės kontrolei nustatytu laiku. Būtent šią veiką ir siekiama aiškiai numatyti BK 199¹ str. Vis dėlto galima pripažinti, kad abi veikos turi tam tikrų panašumų: abiem veikom prekės, kurios privalo būti pateiktos muitinės kontrolei, atgabenamos į muitų teritoriją, tačiau nepateikiamos nustatyta tvarka muitinės kontrolei. Laikas, kada atsiranda pareiga prekes pateikti muitinės kontrolei, nusikaltimo sudėčiai iš esmės neturėtų turėti reikšmės. Svarbu tai, kad ši pareiga yra nevykdoma. Dėl šios priežasties svarstyтина galimybė ateityje tikslinti ir BK 199 str. 1 d. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos
--	--	--	--

		Ketvirta, manytina, kad, teikiant siūlymą kriminalizuoti muitinės apgaulę, kartu su šiuo siūlymu turėtų būti teikiamas ir siūlymas papildyti Administracinių teisės pažeidimų kodeksą straipsniu, kuriame būtų numatyta administracinė atsakomybė už muitinės apgaulę, kai privalomų pateikti muitinei daiktų vertė neviršija 250 MGL sumos. 3. Atkreiptinas dėmesys, kad projekto 9 straipsniu teikiamos BK 212 straipsnio 2 dalies normos turinys netiksliai atitinka BK 199 straipsnio ir BK 199¹ straipsnio normų turinį, kadangi minėtuose straipsniuose vartojama ne sąvoka “prekės”, o sąvoka “privalomi pateikti muitinei daiktai”. Remiantis minėtu Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų senato nutarimu, galima daryti išvadą, kad prekės yra tik viena daiktų, privalomų pateikti muitinei, grupė, kadangi šio nutarimo 3 punkte pateikiamas išaiškinimas, jog daiktai, nurodyti BK 199 straipsnio 1 dalies dispozicijoje, yra visi materialūs objektai, pagal galiojančius teisės aktus privalomi pateikti	Atsižvelgti Pritarti	Aukščiausiasis Teismas 2004 m. spalio 7 d. parengė teismams naują konsultaciją, kaip turtėtų būti sprendžiamos šios rūšies bylos po 2004 m. gegužės 1 d., t.y. Lietuvai tapus ES nare ir pasikeitus muitų sistemai, todėl reiktų vadovautis šia konsultacija (Teismų praktika Nr.22). Dėl ATPK papildymo pasiūlymas teiktinas ATPK (naujos redakcijos) darbo grupei. Redakcija patikslinta
--	--	---	------------------------------------	--

	multiniam tikrinimui, t. y. bet kokios Lietuvos ir kitų šalių prekės, juvelyriniai dirbiniai, mokslo, meno, istorinės ir kultūros vertybės, archeologiniai radiniai, Lietuvos Respublikos grynai pinigai ir užsienio valiuta, vertybiniai popieriai ir kiti materialūs objektai, turintys piniginę išraišką. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad ne visų privalomų pateikti multinei daiktų vertė gali būti apskaičiuojama pagal teisėtoje apyvartoje esančių arba panašių pagal savo paskirtį prekių mažmenines kainas, įskaitant mokesčius. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos banknotai ir monetos ar bet kokios kitos valstybės ar jų sąjungos banknotai ir monetos, esančios apyvartoje, laikomos ne prekėmis, o prekių ekvivalentu, kuriuo išreiškiama prekės kaina, be to, banknotai ir monetos nelaikomi apmokestinimo objektais. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina BK 199 straipsnio ir BK 199¹ straipsnio dispozicijose prekes išskirti kaip savarankišką privalomų pateikti multinei daiktų grupę. 4. Projekto 10 straipsniu teikiamoje naujoje 213 straipsnio 4 dalyje siūloma numatyti baudžiamąją atsakomybę už neteisėtą tikrų Lietuvos ar kitos valstybės apyvartoje esančių pinigų pagaminimą. Manytina, kad kaip neteisėtas tikrų pinigų pagaminimas gali būti vertinamas ir tikrų pinigų gaminimas, pažeidžiant darbų saugos ir sveikatos apsaugos darbe reikalavimus, t. y. veika, atitinkanti BK 176 straipsnyje apibrėžtos nusikalstamos veikos sudėties požymius, ir tikrų pinigų gaminimas, sugadinant įrenginius ar iššvaistant žaliavas, t. y. veikos, atitinkančios BK 184 straipsnyje ar BK 188 straipsnyje apibrėžtų nusikalstamų veikų sudėčių požymius, ir tikrų pinigų gaminimas neturint licencijos (leidimo) gaminti pinigus, t. y. veika, atitinkanti BK 202 straipsnyje apibrėžtų nusikalstamų veikų sudėčių požymius, ir tikrų pinigų gaminimas apgaulingai juos apskaitant, t. y. daugiau kaip vieno banknoto arba monetos, turinčių vienodą seriją ir numerį, pagaminimas, kuris iš esmės tiksliausiai atitinka finansų sistemos, kurią siūloma laikyti pagrindiniu BK 213 straipsnio 4 dalyje apibrėžtų nusikalstamų veikų pagrindiniu objektu, pažeidimas. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad BK 213 straipsnio 4 dalies formuluotė “neteisėtai” turėtų būti patikslinta, nurodant, kad baudžiamąją atsakomybę pagal	Pritarti Pritarti	Redakcija patikslinta: “apskaičiuojama pagal jų multinę vertę, įskaitant privalomus sumokėti mokesčius.” BK 199 str. šiuo projektu nekeičiamas. 213 str.4 dalies redakcija patikslinta: “turėdamas teisę gaminti tikrus pinigus, tačiau pažeisdamas nustatytą pinigų gamybos tvarką ir sąlygas...”
--	---	---------------------------------	---

	šį straipsnį užtraukia tikrų pinigų pagaminimas, pažeidžiant pinigų gamybos apskaitos tvarką. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad BK 213 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse žodžiai “pavirtintus” ir “pavirtintų” turėtų būti atitinkamai pakeisti žodžiais “patvirtintus” ir “patvirtintų”. Be to, kadangi BK 213 straipsnyje apibrėžtų nusikalstamų veikų dalyku siūloma laikyti ne tik netikrus ar suklaidotus pinigus, siūlytina atitinkamai patikslinti BK 213 straipsnio pavadinimą arba veikas, kurių dalykas yra tikri pinigai, kriminalizuoti savarankišku BK straipsniu. 5. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, priėmus projektą, Baudžiamojo kodekso 274 straipsnio pavadinimas taptų siauresnis, nei jo dispozicija.	Pritarti Pritarti iš dalies Pritarti iš dalies	Patikslinta 4 dalies redakcija Straipsnio pavadinimas patikslintas, atsižvelgiant į LAT pastabą, tačiau atkreiptinas dėmesys, kad veiką kriminalizuoja dispozicija, o ne pavadinimas ir tokių BK straipsnių yra ne vienas, pvz., BK 189 str. pavadinime nėra “naudojimosi”, BK 213 str. ir 214 str. nekalbama apie neteisėtą disponavimą gamybos įranga ir pan. Šis įstatymo projektas yra ES projektas ir turėtų įsigaliooti kaip įmanoma greičiau. Kiti išvardyti projektai jau pradėti svarstyti, pvz. XP-253 ir padaryta svarstymo pertrauka, XP-157 pateikimo Seime metu nuspręsta grąžinti iniciatoriams tobulinti, o projektas XP-287 tik įregistruotas, bet dar
	6. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad, vadovaujantis Seimo statuto 137 straipsnio 4 dalimi, šis projektas turėtų būti pateikiamas ir nagrinėjamas kartu su kitais to paties įstatymo tų pačių arba skirtingų straipsnių pakeitimo ar papildymo įstatymų projektais XP-157, XP-221, XP-253 ir XP-287, o Seimo paskirtam pagrindiniam komitetui yra numatyta galimybė juos sujungti ir pateikti Seimui svarstyti vieną bendrą projektą.	Nepritarti	

				nepateiktas , todėl su XP-418 projektu kitų minėtų projektų kartu svarstyti negalima.
--	--	--	--	---

3. Piliečių, visuomeninių organizacijų, politinių partijų bei politinių organizacijų, kitų suinteresuotų asmenų pasiūlymai, pataisos, pastabos:

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas	Pasiūlymo turinys	Komiteto nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
1.	Mykolo Romerio universitetas	1. Norėčiau atkreipti dėmesį į tuos įstatymo projekto aspektus, kurie susiję su 2002 m. liepos 19 d. Europos Sąjungos Tarybos sprendimo dėl kovos su prekyba žmonėmis įgyvendinimu. Projekte siūlomo BK 147 str. 1 d. dispozicijos turinys iš esmės atitinka tiek 2000 m. JTO protokole dėl prekybos žmonėmis, tiek ir 2002 m. ES Tarybos sprendime pateiktus prekybos žmonėmis apibrėžimus. Tačiau vienas labai svarbus prekybos žmonėmis požymis vis dėlto neįtrauktas į normą – tarp priemonių, kuriais nukentėjusysis paveikiamas, nepaminėtas piktnaudžiavimas (pasinaudojimas) jo pažeidžiamumu (<i>angl.</i> abuse of a position of vulnerability). Šis požymis tiesiogiai nurodytas minėtuose tarptautiniuose aktuose ir net yra išaiškintas pačiame 2002 m. ES Tarybos sprendime – kai asmuo neturi realios ir priimtinos alternatyvos, kaip tik pasiduoti minėtam piktnaudžiavimui (<i>angl.</i> the person has no real and acceptable alternative but to submit to the abuse involved). Šis požymis atskirai aiškinamas neatsitiktinai, jis yra vienas svarbiausių apibrėžime. Dėka šio požymio įmanoma patraukti atsakomybėn už prekybą žmonėmis net ir tą asmenį, kuris užverbavo išnaudojimui asmenį nenaudodamas prievartos ar apgaulės, bet įkalbėdamas asocialioje šeimoje gyvenančią merginą važiuoti į užsienį verstis prostituciją, papirkdamas ją drabužiais ar kosmetika ir pan. Būtent dėl pasinaudojimo aukos	Pritarti	BK 147 str. papildytas nauju požymiu- pasinaudojimas nukentėjusio asmens pažeidžiamumu .

		pažeidžiamumu požymio prekybą žmonėmis apskritai įmanoma įrodyti. Neįtraukus šio požymio į normą, prekybos žmonėmis atvejų, kai nenaudojama prievarta ir apgaulė (o tokių atvejų būna daugiausiai) tiesiog nebus įmanoma įrodyti. Galiojanti prekybos žmonėmis norma nenumato būtinumo įrodinėti poveikio priemonių aukai ir tuo ji yra lengviau įrodoma. Naujas variantas išvardija poveikio priemones ir bent vieną jų reikės įrodinėti teisme. Todėl pasinaudojimo aukos pažeidžiamumu požymio įtraukimas yra tiesiog būtinas, jei tikimės aktyvesnės kovos su prekyba žmonėmis. Be to, be šio požymio pateikta prekybos žmonėmis definicija nevisiškai atitiktų tarptautinės ir ES teisės reikalavimus. Norėčiau taip pat atkreipti dėmesį, kad projekte siūlomas LR BK 147¹ straipsnis, ypač 2 dalis konkuruoja su prekybos žmonėmis norma. Motyvai, dėl kurių reikalinga tokia speciali prekybos žmonėmis norma, neaiškūs, juo labiau, kad išnaudojimui priverstiniam darbui projekte suteikiamas mažesnis pavojingumas.	Nepritarti	Atsižvelgiant į tarptautinių bei Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas, ginančias asmenis nuo vergovės, kitokio ekonominio išnaudojimo, siūloma įtvirtinti naują išnaudojimo priverstiniam darbui nusikaltimo sudėtį - BK 147(1) str.. Prekybos žmonėmis norma iš esmės draudžiami sandoriai, kuriais sudaromos prielaidos tolimesniam žmogaus ekonominiam ar seksualiniam išnaudojimui. Siūloma norma siekiama kriminalizuoti veikas, kuriomis neteisėtai išnaudojamas asmens darbas, t. y. būtent tos veikos, kurios ir atneša pagrindinį pelną nusikalstamoms struktūroms ir kurioms reikalingi žmonės
--	--	---	------------	---

				įgyjami prekybos žmonėmis ar kitokiais būdais. Abejotina, ar ši situacija konkuruoja su prekybos žmonėmis norma, nes prekyba žmonėmis yra baigta, kai asmuo įgyjamas su tikslu jį išnaudoti, tuo tarpu šia norma kriminalizuojami paskesni veiksmai – jo tolimesnis ekonominis išnaudojimas. Be to, asmuo gali būti priverstas dirbti ne tik dėl įvykusios prekybos žmonėmis, bet ir kitų situacijų, kai pažeidžiama esminė darbo sutarties sąlyga – darbuotojo laisvė pasirinkti darbą. Pažymėtina ir tai, kad šia norma užtikrinamas vergovės (ne tik fizinės laisvės, bet ir darbo laisvės pažeidimo) baudžiamumas, taip pat sudaromos prielaidos lengviau patraukti atsakomybėn asmenis, kai sunku įrodyti prekybą žmonėmis (asmens įgijimą), tačiau nustatyta, kad asmuo neleistinomis priemonėmis ir būdais buvo verčiamas dirbti kaltininko naudai.
--	--	--	--	---

		2. Neaišku, kodėl projekte numatytas BK 199² straipsnis suteikia ypatingą reikšmę akcizinėms prekėms, tuo tarpu yra poreikis kriminalizuoti bet kokių kontrabandinių prekių, taip pat prekių, kurių atžvilgiu buvo vengta sumokėti netiesioginius mokesčius ar muitus, įgijimą, realizavimą, slėpimą ir kitus veiksmus. Baudžiamosios teisės katedros docentas dr. Olegas Fedosiukas	Nepritarti	Pastaboje nevisiškai tiksliai interpretuojamas baudžiamasis įstatymas. Iš anksto pažadėtas nusikalstamu būdu įgytų prekių slėpimas, realizavimas ir pan. veiksmai sudaro padėjimą vykdyti nusikalstamą veiką (bendrininkavimas). Iš anksto nepažadėtas nusikalstamu būdu įgytų prekių įgijimas, naudojimas ar realizavimas sudaro atskirą nusikaltimo sudėtį pagal BK 189 str. Be to, akcizinių prekių- o ypač tabako (cigarečių) kontrabanda, gabenama iš Baltarusijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities ir kitų šalių, daro didelę žalą valstybei, o pelnosi nusikalstamo pasaulio asmenys, kurių vis daugiau įsitraukia į šią veiką. Šiuo metu nelegaliu cigarečių gabenimu Lietuvoje verčiasi atskiros nusikalstamos grupuotės. Tokių grupuočių yra apie 20, jų veikla
--	--	---	-------------------	---

				nekoordinuota, hierarchija dar nesusiformavusi. Ateityje prognozuojamas grupuočių jungimasis, veiklos organizuojant tiekimą ir gabenimą pasiskirstymas, priedanga nuo teisėsaugos. Ateityje, didėjant akcizams, didės ir kainų skirtumas, lyginant su Rusijos Federacija ir Baltarusija. Todėl galima prognozuoti cigarečių neteisėto gabenimo ir prekybos mastų didėjimą dėl labai pelningo nelegalaus verslo. Kontrabandinės cigaretės gali užimti apie 30 % legalios cigarečių rinkos Lietuvoje (apie 1,3 mlrd. vnt. cigarečių per metus). Palyginti su ankstesniais metais, esant stabilioms cigarečių kainoms nelegaliai atgabenamų cigarečių kiekis gerokai išaugo ne tik dėl akcizo tarifo, bet ir dėl tolerantiško visuomenės požiūrio į kontrabandą, aukšto nedarbo lygio pasienio regionuose, teisėsaugos pareigūnų neteisėtų veiksmų. Atsižvelgiant į tai, buvo parengtas BK papildymas
--	--	--	--	---

				199(2) str. /informacija iš Prokuratūros veiklos 2004 m. ataskaitos bei Muitinės departamento/ .
2.	Teisės institutas	Atsakydami į Jūsų prašymą pateikti išvadas dėl aukščiau minimų įstatymų projektų, pateikiame šias pastabas bei pasiūlymus: 1. Dėl naujos Baudžiamojo kodekso 157 straipsnio 1 dalies redakcijos. Po žodžių „laikė nelaisvėje vaiką“ siūlome išbraukti žodžių junginį „žinodamas arba siekdamas, kad jis būtų įtrauktas į prostituciją arba būtų pelnomasi iš jo prostitucijos arba jis būtų išnaudojamas pornografijai arba priverstiniam darbui“. Siūlymo esmė ta, kad minėto straipsnio dispozicijoje, kaip būtinas nusikalstamos veikos sudėties požymis, nurodytas tokios veikos tikslas, reikštų būtinumą įrodinėti šį tikslą. Tai iš esmės apsunkintų arba išvis padarytų praktiškai neįmanomą tokios veikos inkriminavimą kaltinamajam ir baudžiamosios atsakomybės įgyvendinimą. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Baudžiamojo kodekso 147 straipsnio „Prekyba žmonėmis“ 1 dalies naujos redakcijos skiriamasis bruožas yra tas, kad būtent šios veikos tikslas ir yra išbrauktas. Kitas sprendimo būdas būtų tas, jog tiek įstatymo projekto 147 str., tiek ir 157 str. pirmosiose dalyse numatytus tikslus siūlytume išbraukti, perkeliant juos į minėtų straipsnių kvalifikuotas sudėtis. T.y., tikslus numatyti antrosiose šių straipsnių dalyse.	Nepritarti	Nurodomas nusikalstamas tikslas- išnaudoti asmenį- yra vienas iš pagrindinių nusikalstamos veikos (prekybos žmonėmis) požymių. Šis tikslas formuluojamas tiek 147, tiek ir 157 str. Juo labiau, kad pagal tarptautinius dokumentus prekybą žmonėmis apibūdina trinarė struktūra – veika, valios palaužimo būdai ir nusikalstamas tikslas. Tarptautiniai dokumentai (2000 m. lapkričio 15 d. Protokolas dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertinamąsi ja, papildantis Jungtinių Tautų Organizacijos konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ir 2002 m. liepos 19 d. Europos Sąjungos Tarybos pagrindų

		2. Siūlomas Baudžiamojo kodekso papildymas 199 (1) straipsniu „Muitinės apgaulė“ iš esmės yra vienas iš galimų nusikalstamos veikos, numatytos BK 199 straipsnyje, požymių ir todėl juridinės technikos požiūriu tokia novacija nepriimtina. Įvežimas iš Europos Sąjungos narės į Lietuvos Respubliką privalomai pateikti muitinei 250 MGL vertės daiktų yra vienas iš jos gabenimų per Lietuvos Respublikos sieną būdų. Jeigu asmuo tokių daiktų nepateikė Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės muitinės kontrolei ar kitaip šios kontrolės išvengė, tai jo veiką visiškai apima galiojančio BK 199 straipsnio „Kontrabanda“ 1 dalies dispozicija kuri numato baudžiamąją atsakomybę už bet kokių būdu, įskaitant ir muitinės apgaulę, įvežtus 250 MGL vertės daiktus, kurių asmuo nepateikė muitinės kontrolei ar kitaip šios kontrolės išvengė.	Nepritarti sprendimas 2002/629/TVR dėl kovos su prekyba žmonėmis) nurodo, kad prekybos vaikais atveju nėra reikalingas antrasis elementas (valios palaužimo būdai). O nusikalstamas tikslas turi būti, nes jei tikslą išbrauktume, liktų absurdiška nusikaltimo sudėtis, kurioje bet koks vaiko gabenimas pripažįstamas nusikaltimu. LR BK 199 straipsnio „Kontrabanda“ dispozicija numato prekių pateikimo muitinei prie sienos momentą. Tokiu būdu asmuo, įveždamas į Lietuvą iš kitos ES valstybės narės prekes, neturinčias bendrijos prekių statuso, ir neturėdamas pareigos prie sienos jų pateikti muitinei, neatlieka dalies būtinų kontrabandos nusikaltimui veiksmų. Siūlomo kodekso naujojo 199(1) straipsnio „Muitinės apgaulė“ dispozicija nesiejama su pareiga pateikti prekes prie sienos momentu, o su bendra pareiga prekes pateikti muitinei bet kurioje
--	--	---	---

		3. Siūlomo įstatymo projekto papildymo 270 straipsnio 2 dalyje vartojamas terminas „jeigu dėl to buvo padaryta didelės žalos...“. Tuo tarpu įstatymo projekto 272 straipsnio 1 ir 3 dalyse vartojami terminai „padarė didelės žalos...“. Siūlytume suvienodinti terminus ir vartoti „jeigu dėl to buvo padaryta didelės žalos...“.	Nepritarti	Lietuvos vietoje. Tokia pareiga asmenims numatyta Tarybos reglamentu 2913/92 nustatytame Bendrijos muitinės kodekse. Kt. argumentai išdėstyti prie TD 2 pastabo.s. Pasiūlymas nekeičia normos esmės, dabartinė formuluo- tė yra tinkama. Be to, tai nėra skirtingos sąvokos, bet suderintos kalbiniu požiūriu, nes vienuose sakiniuose naudojamas jungtukas jeigu, o kiti sakiniai be jungtuko.
--	--	--	------------	---

4. Valstybės institucijų, savivaldybių pasiūlymai, pataisos, pastabos:

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas	Pasiūlymo turinys	Komiteto nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
1.	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	Lietuvos Aukščiausiojo Teismo vertinimui pateiktas baudžiamojo kodekso 48, 60, 145, 147, 157, 212, 213, 214, 215, 226, 249, 251, 252, 256, 267, 270, 272, 274, 280 straipsnių ir priedo pakeitimo ir papildymo bei Kodekso papildymo 147¹ 199¹, 199², 267¹, 270¹ ir 308¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XP-418 buvo apsvarstytas Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų pasitarime. Vertindami šį projektą norime išsakyti tam tikras pastabas bei pateikti siūlymus, o būtent: 1. Kalbant apie ES Tarybos sprendimų įgyvendinimą, vienas reikšmingiausių klausimų, tai jų vertimo problema. Visų pirma, kyla klausimas, kodėl iš anglų kalbos į lietuvių kalbą Europos Sąjungos privalomas antrinės teisės aktas „COUNCIL FRAMEWORK DECISION“, verčiamas kaip „Tarybos pagrindų sprendimas“? Juk šiuo atveju lietuvių kalboje vartojamas visiškai jokios prasmės neturintis akto rūšies pavadinimas. Manome, kad žymiai	Nepritarti	Sąvoka naudojama tinkamai. Vadovaujantis 2004 m. sausio 20 d. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos Terminologijos

	taisyklingiau aptariamą antrinės teisės aktą lietuvių kalboje įvardinti kaip „Tarybos pamatinis sprendimas“, juolab, kad kai kuriuose vertimuose būtent taip ir rašoma (pvz., Nr. 2001/413/TVR; 2001/888/TVR ir kt.). Svarbus klausimas yra ir pačio sprendimų tekstų vertimo į lietuvių kalbą problema, kuri kuo glaudžiausiai susijusi su sprendimų įgyvendinimo mechanizmo klausimu. Tenka pastebėti, kad nemažai atskirų terminų ar išsireiškimų į lietuvių kalbą išversti klaidingai (pavyzdžiui, Tarybos pamatiniame sprendime Nr. 2001/413/TVR juridinio asmens atsakomybės sąlygos verčiamos kitaip nei Tarybos pamatiniame sprendime Nr. 2003/80/TVR, kai tuo tarpu originalo tekstai identiški; lietuvių kalba spausdintame Tarybos pamatinio sprendimo 1 straipsnio 1 dalies c punkto tekste anglišką žodis „vulnerability“ verčiamas kaip „pasinaudojimas asmens bejėgiška padėtimi“, kai tuo tarpu tikroji šio žodžio reikšmė - „pažeidžiamumas“). 2. Vertindami siūlymą keisti ir pildyti BK 147 straipsnį, norime atkreipti dėmesį į tai, kad tokio turinio norma ne stiprins ar efektyvins kova su prekyba žmonėmis, o atvirkščiai – ją stabdys. Tokio vertinimo siūloma BK 147 straipsnio redakcija susilaukia dėl to, kad visiškai nepagrįstai siūloma 1 dalies dispozicijoje įtvirtinti visą eilę naujų požymių (pvz., „grasinimai“, „kitoks atėmimas galimybės priešintis“ ir kt.). Įgyvendinus projekte siūlomą idėją, prekybos žmonėmis sudėtis taps sunkiai įrodoma. Atkreipiame dėmesį ir į tai, kad siūlomas normos variantas tam tikra apimtimi yra klaidingas ar nelogiškas. Normos klaidingumo problema siejama su jau minėto žodžio „vulnerability“ vertimu, o nelogiškumo - su fraze „... jeigu kaltininkas žinojo arba siekė, kad nukentėjęs asmuo būtų įtrauktas į prostituciją ...“. Žodžio „vulnerability“ klaidingo vertimo įtaka prekybos žmonėmis sudėčiai jau buvo aptarta, todėl šioje vietoje dėmesį norėtume atkreipti į antrąją – nelogiškumo- problemą. Jeigu analizuojamą frazę skaityti atidžiau, tai atsakomybė kaltininkui turi kilti už tai, jog jis žinojo, kad nukentėjęs asmuo būtų įtrauktas į prostituciją ir t.t.. Akivaizdu, kad žodis „būtu“ turi būti keičiamas žodžiu „bus“. Atskiros dėmesio nusipelno ir siūloma BK 147 straipsnio 2 dalies redakcija. Norime atkreipti dėmesį į tai, kad dispozicijoje vartojamas žodis „veiksmus“ susiaurina atsakomybės už prekybą žmonėmis ribas, nes	Nepritarti Nepritarti	pakomisės nutarimu Nr. 12, siūlyti nuosekliai naudoti tik sąvoką „Tarybos pagrindų sprendimas“ (angl. Council framework decision). Žr. Europos reikalų komiteto 3 pastabą. Atsižvelgiant į pastabą BK 147 str. papildytas nauju požymiu-pasinaudojimas nukentėjusio asmens „pažeidžiamumu“. Naujoji norma tiksliau atspindi prekybos žmonėmis esmę, apima visus jos galimus variantus, tinkamai įgyvendina tarptautinius reikalavimus. Nekeisti žodžio „būtu“ žodžiu į žodį „bus“, nes prarandamas loginis ryšys su žodžiais „siekė, kad“.
--	---	-------------------------------------	--

	atsakomybė nustatoma tik už aktyvius veiksmus. Tuo tarpu nereikia atmesti galimybės, kad prekybos žmonėmis sudėtis gali būti realizuota ir pavojingo neveikimo forma. Dėl šios priežasties normos dispozicijoje turėtų būti vartojamas kitas žodis – „veika“. 3. Atsižvelgiant į tai, kad išnaudojimo priverstiniam darbui (projekto 147¹ straipsnis) sudėtis yra speciali prekybos žmonėmis sudėties atžvilgiu, žodžio „vulnerability“ vertimo problema išlieka ir čia. Tuo pačiu siūlome svarstyti klausimą dėl žodžio „vergovė“ naudojimo analizuojamoje nusikalstamos veikos sudėtyje. 4. Vertindami siūlymą BK 199¹ straipsnyje nustatyti atsakomybę už muitinės apgaulę, visų pirma, norime atkreipti dėmesį į mūsų nuomone, problemą šios straipsnio pavadinimą. Juk siūlomos normos dispozicijoje apie jokia apgaule net neužsiminta. Be to, manome, kad nelogiški ir kiti sudėties požymiai, ypač toje apimtyje, kur kalbama apie prekių nepateikimą. Galiausiai, svarstytinas klausimas dėl to, ar, padarius radikalius pakeitimus, nevertėtų spręsti klausimą dėl BK 199 ir 199¹ straipsnių sujungimo į vieną. 5. Analizuojant projekto 199² straipsnio dispoziciją, kyla baudžiamosios atsakomybės nustatymo už akcizais apmokestinamų prekių naudojimą pagrįstumo klausimas. Manytume, kad ši norma koreguotina ne tik dėl įvardintos problemos, bet ir iš esmės. 6. Negalime sutikti su projekto 212 straipsnio redakcija, nes pagal siūlomą metodiką nustatyti prekės vertę bus labai sunku, o kartais ir neįmanoma. Mažmeninės kainos yra nevienodos, todėl visiškai neaišku kokio prekybos tinklo mažmeninės kainas, nustatant prekės vertę, turėsime imti už pagrindą. Be to, kyla klausimas dėl to, kaip nustatyti konkrečios prekės vertę, jei jos mažmeninėje prekyboje neegzistuoja kaip tokios. Dėl šių priežasčių, siūlome nustatant atsakomybę orientuotis į išvengtų ar siekiamų išvengti muitų ir mokesčių dydį. 7. Atkreipiame dėmesį į tai, kad reikėtų tiksliau suderinti siūlomą BK	Pritarti Nepritarti Nepritarti Nepritarti Pritarti	Redakcija patikslinta. Tarybos pagrindų sprendime 2002 m. liepos 19 d. dėl kovos su prekyba žmonėmis(2002/629/TVR) 1 str. vartojama sąvoka „vergovė“, todėl pastaba neaiški. Žr. Argumentai prie Teisės departamento ir Teisės instituto 2 pastabų. Žr. Argumentus prie Mykolo Romerio universiteto 2 pastabos. Redakcija patikslinta: „jų muitinę vertę, įskaitant privalomus sumokėti mokesčius“. Baudžiamasis įstatymas
--	--	---	---

	213 straipsnio 1 dalies dispoziciją su Tarybos pamatinio sprendimo Nr. 200/383/TVR 3 straipsniu. Šio straipsnio 1 dalies d punkte kalbama apie instrumentus, gaminius, kompiuterines programas bei bet kurias kitas priemones. Kitaip tariant pateikiamas neišbaigtas priemonių, specialiai pritaikytų pinigams padirbti ar perdirbti, sąrašas. Tuo tarpu projekto 213 straipsnio 1 dalies dispozicijoje baudžiamų veikų sąrašas tarsi išbaigtas. Tokia nuomonė susidaro dėl to, kad žodžių junginys „specialios medžiagos“ yra savarankiškas ir niekuo su kitais normos dispozicijoje vartojamais požymiais nesusijęs požymis. Norint, kad (kaip to reikalauja minėtas sprendimas) normą būtų atvira, siūlome vartoti apibendrinančią sąvoką – „kitokios priemonės“ (kaip tai padaryta projekto 214 straipsnio 1 dalyje).	Nepritarti	turi pasižymėti tikslumu, aiškumu, todėl jame nurodytini visi draudžiami atvejai. Nurodžius „kitas priemonės“ liktų neaišku, kas laikytina jomis, pvz., ar spalvotas kopijavimo aparatas jau yra priemonė. Baigtinio sąrašo numatymas neprieštarauja pagrindų sprendimo tikslams, o neaiškumai tik apsunkina teisės normos taikymą.
	Norime atkreipti dėmesį į tai, kad vertėtų išaiškinti ir „didelio kiekio“, „didelės vertės“ ir „nedidelio kiekio“ sąvokas, kas palengvintų analizuojamo straipsnio taikymą.	Nepritarti	Dėl kiekio – kiek įmanoma, įstatymų leidėjas jau išaiškino šiuos požymius. Likusius turi nustatyti teismų praktika (vertinamieji požymiai).
	8. Projekto 270¹ straipsnis, pirmiausiai, turėtų būti vertinamas baudžiamosios atsakomybės nustatymo tikslingumo prasme. Kita vertus, jei likti tos nuomonės, kad už neteisėtą prekybą ozono sluoksnį ardančiomis medžiagomis turėtų būti nustatyta baudžiamoji atsakomybė, tai turėtų būti keliamas minimalaus ozono sluoksnį ardančių medžiagų kiekio baudžiamajai atsakomybei kilti įvedimo klausimas. Manome, kad tam tikro ozono sluoksnį ardančių medžiagų kiekio, kaip baudžiamosios atsakomybės kilimo sąlygos numatymas, nagrinėjamo straipsnio 1 dalies dispozicijoje yra būtinas. Koks šis kiekis turėtų būti – diskusijų objektas. Aktualus išlieka ir atsakomybės už produktų, turinčių ozono sluoksnį ardančių medžiagų neteisėtos prekybos arba kitokio realizavimo klausimas.	Nepritarti	Europos Sąjungos ir Lietuvos teisės aktai numato griežtus disponavimo šiomis medžiagomis reikalavimus nepriklausomai nuo jų kiekio. Todėl bet kokio kiekio realizavimas yra pavojingas. Juo labiau šios medžiagos skiriasi savo cheminėmis ir fizinėmis

		9. Vertinant naują BK 274 straipsnio redakciją, atkreiptinas dėmesys į tai, kad šio straipsnio normos sankcijoje aprašyta veika nėra tiek pavojinga, kad už ją būtų nustatoma baudžiamoji atsakomybė. Kita vertus, jei bus likta prie projekto rengėjų siūlomos pozicijos, tai reikėtų svarstyti klausimą dėl to, ar tikslinga nustatyti baudžiamąją atsakomybę už saugomų laukinių augalų laikymą. Mūsų manymu, tai nelogiška. Dėl kitų įstatymo projekto nuostatų esminių pastabų neturime. Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas Jonas Algirdas Riepšas	Pritarti iš dalies	savybėmis, kurias praktiškai neįmanoma suklasifikuoti pagal svorį, dydį ir pan. Straipsnio pavadinimas ir redakcija patikslinti, atsižvelgiant į Tarybos pagrindų sprendimą 2003/80/TVR/2003 m. sausio 27 d. dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę ir pateiktas pastabas.
2.	Generalinė prokuratūra	Susipažinę su LR Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pateiktu Baudžiamojo kodekso 48, 60, 145, 147, 157, 212, 213, 214, 215, 226, 249, 251, 252, 256, 267, 270, 272, 274, 280 straipsnių ir priedo pakeitimo ir papildymo bei Kodekso papildymo 147(1), 199(1), 199(2), 267(1), 270(1) ir 308(1) straipsniais įstatymo projektu jam iš esmės pritariame, tik teikiame šias pastabas bei pasiūlymus. Tikslintina įstatymo projekto 4 straipsnyje siūloma 147 straipsnio redakcija. Pasigendama konkretumo vartojant sąvoką "<i>faktiškai kontroliuoja</i>". Ši sąvoka turėtų būti konkretizuota, nes kitaip nesuprantama kaip būtų nustatoma, ar asmuo faktiškai kontroliuoja nukentėjusį asmenį. Turėtų būti konkretinama ir įstatymo projekto 5 straipsnyje siūlomo 147(1) straipsnio 2 dalies redakcija, kurioje naudojama tik deklaratyvi sąvoka "<i>nežmoniškomis sąlygomis</i>". Manome, kad turėtų būti konkrečiau įvardinta, kokios	Nepritarti Nepritarti	Šia norma siekta apimti bet kokios kontrolės atvejus, t. y. jos nesiejant su <i>de jure</i>, o su <i>de facto</i> kontrole. Pvz., nelaisvėje laikomo asmens kontrolė nėra teisėta, tačiau ji faktiškai egzistuoja. Siekta tikslumo, tačiau šiuo atveju geresnio pasiūlymo neturėta. Norima apimti atvejus, kai asmenys

		sąlygos laikomos nežmoniškomis. Svarstyta įstatymo projekto 22 straipsnyje siūloma 272 straipsnio 4 dalyje pozicija numatyti atsakomybę tik už neteisėtą elektros ar ultragarso žvejybos prietaisų gaminimą, įsigijimą, laikymą, gabenimą ar realizavimą, straipsnio dispozicijoje nebenumatant atsakomybės už <i>kitų draudžiamų žvejybos ar medžioklės</i> prietaisų neteisėtą gaminimą, įsigijimą, laikymą, gabenimą ar realizavimą.	laikomi antisanitarinėmis sąlygomis, dirba be darbo saugos reikalavimų, dirbo pernelyg didelį valandų skaičių, be pertraukų, be atostogų, be tinkamo apmokėjimo ir kitaip stipriai pažeidžiant minimalius darbo saugos, higienos, darbo garantijų sąlygas. Normoje pateiktas vertinamasis požymis, kurį galutinai suformuoja teismų praktika. Be to, visų vertinamųjų požymių sąvokų BK apibrėžti neįmanoma. Šį siūlymą dėl kitų straipsnyje neišvardytų draudžiamų priemonių pateikė Aplinkos ministerija. Pakanka ir administracinės atsakomybės: ATPK 87 straipsnis. (Lietuvos Respublikos 2002 m. gruodžio 10 d. įstatymo Nr. IX-1260 redakcija (nuo 2003 m. sausio 1 d.) (Žin., 2002, Nr. 124-5623) Mėgėjiškos žūklės ir
--	--	---	--

				žuvų apsaugos taisyklių pažeidimas Mėgėjiškos žūklės ir žuvų apsaugos taisyklių bei kitų teisės aktų, reglamentuojančių mėgėjišką žūklę, žuvų apsaugą, pažeidimas - užtraukia įspėjimą arba baudą nuo dvidešimt penkių iki dviejų šimtų litų su pažeidimo padarymo įrankių ir priemonių konfiskavimu ar be konfiskavimo. Neteisėtas žvejybos įrankių (išskyrus elektros arba ultragarso žvejybos prietaisus), kuriuos naudoti draudžia teisės aktai, gaminimas, realizavimas, įsigijimas arba laikymas - užtraukia baudą nuo vieno šimto iki keturių šimtų litų su šių įrankių ir priemonių konfiskavimu. Mėgėjiškos žūklės ir žuvų apsaugos taisyklių pažeidimas, padarytas panaudojant draudžiamus žvejybos įrankius ar
--	--	--	--	---

			draudžiamu būdu (<i>išskyrus elektros energijos, ultragarso, nuodingųjų ar sprogstamųjų medžiagų, sprogmenų bei kitus žuvų ar vandens gyvūnų masinio naikinimo būdų panaudojimą</i>), - užtraukia baudą nuo dviejų šimtų iki septynių šimtų litų su pažeidimo padarymo įrankių ir priemonių konfiskavimu. Kita vertus, teisinę spragą sudaro ATPK 87 str. 3 d., kurioje numatoma išimtis nėra reglamentuojama galiojančio BK 292 str., nes jame reikalaujama papildomo požymio – didelės žalos. Žvejyba naudojant nuodus, sprogmenis ir pan. metodus, nesukėlusi didelės žalos, faktiškai baudžiama tik pagal ATPK 87 str. 1 d., t. y. faktiškai privilegijuota norma. BK 274 str. redakcija patikslinta, atsižvelgiant į Aukščiausiojo Teismo
--	--	--	--

		Įstatymo projekto 23 straipsnyje siūloma 274 straipsnio dispozicija tobulintina. Ši dispozicija apima ir Administracinių teisės pažeidimų kodekso 67 straipsnyje numatytą veiką - Į Lietuvos Raudonąją knygą įrašytų augalų ir grybų naikinimą, savavališką rinkimą, todėl priėmus siūlomą straipsnio redakciją, liktų neaiškūs teisės normų atribojimo kriterijai.	Pritarti iš dalies	pastabą. Tačiau BK ir ATPK normų atribojimo kriterijus- didelė žala.
3.	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas	Susipažinę su Jūsų pateiktu derinti Baudžiamojo kodekso pakeitimo ir papildymo įstatymo projektu Nr. XP-418, informuojame, jog esminių pastabų neturime.	Atsižvelgti	
4.	Vidaus reikalų ministerija	Vidaus reikalų ministerija pažymi, kad teikiamas įvertinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 48, 60, 145, 147, 157, 212, 213, 214, 215, 226, 249, 251, 252, 256, 267, 270, 272, 274, 280 straipsnių ir priedo pakeitimo ir papildymo bei Kodekso papildymo 147(1), 199(1), 199(2), 267(1), 270(1) ir 308(1) straipsniais įstatymo projektas Nr. XP-418, kurį Lietuvos Respublikos Seimui pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybė, buvo derinamas su Vidaus reikalų ministerija Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“ (Žin., 1994, Nr. 63-1238; 2003, Nr. 27-1089), nustatyta tvarka. Kadangi Vidaus reikalų ministerijos pastabos ir pasiūlymai jau yra įtraukti į minėtą įstatymo projektą, kitų pastabų ir pasiūlymų neturime.	Atsižvelgti	

5. Asmenų, turinčių įstatymų leidybos iniciatyvos teisę, pasiūlymai, pataisos, pastabos: negauta.

6. Seimo paskirtų papildomų komitetų pasiūlymai, pataisos, pastabos:

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas	Pasiūlymo turinys	Komiteto nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
1.	Europos reikalų komitetas	6. Komiteto sprendimas: 1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 48, 60, 145, 147, 157, 212, 213, 214, 215, 226, 249, 251, 252, 256, 267, 270, 272, 274, 280 straipsnių ir priedo pakeitimo ir papildymo bei Kodekso papildymo 147 ¹ , 199 ¹ , 199 ² , 267 ¹ , 270 ¹ ir 308 ¹ straipsniais įstatymo projektui Nr. XP-418.	Pritarti	

		2. Siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti įstatymo projektą, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, kurioms pritarė Seimo Europos reikalų komitetas. 3. Atkreipti dėmesį, kad Europos Sąjungos teisės aktų vertimuose į lietuvių kalbą bei nagrinėjamame įstatymo projekte naudojamos skirtingos sąvokos: „Tarybos pamatinis sprendimas” ir „Tarybos pagrindų sprendimas”. Vadovaujantis 2004 m. sausio 20 d. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos Terminologijos pakomisės nutarimu Nr. 12, siūlyti nuosekliai naudoti tik sąvoką „Tarybos pagrindų sprendimas” (angl. <i>Council framework decision</i>).	Atsižvelgti	
2.	Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas	6. Komiteto pasiūlymai, pataisos, pastabos: iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui, siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinant projektą įvertinti Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir kitų suinteresuotų institucijų pateiktas pastabas ir pasiūlymus.	Atsižvelgti	

7. Komiteto sprendimas: pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui-2 ir komiteto išvads.

8. Balsavimo rezultatai: bendru sutarimu”už”.

9. Komiteto paskirtas pranešėjas: A.Staponkienė, V.Žiemelis.

10. Komiteto narių atskirosi nuomonė: negauta.

PRIDEDAMA: komiteto patobulintas Įstatymo projektas XP-418(2) ir jo lyginamasis variantas.

Komiteto pirmininkas

Julius Sabatauskas